

Aan: De gemeenteraad
Van: Het college van burgemeester en wethouders
Datum commissie: 10 februari 2026
Zaaknummer: 00001196183
Onderwerp: Uitvoeringsagenda's Diversiteit en inclusie

Aanleiding

Op 5 februari 2026 heeft het college technische vragen ontvangen van commissielid Sanchez van de fractie VVD over de Uitvoeringsagenda's Diversiteit en Inclusie. Dit onderwerp staat op de agenda van de commissie van 10 februari 2026. In dit bericht staan de antwoorden op deze vragen.

Beantwoording

Antwoorden

1. Kunt u scherp afbakenen welke onderdelen van de Lokale Inclusie Agenda verplicht uit het VN-verdrag Handicap voortvloeien en welke beleidskeuzes lokaal additief zijn? Graag een matrix "verplicht vs. beleidsvrij" per actie.

Antwoord:

Het VN-verdrag Handicap verplicht gemeenten tot het voeren van beleid en het realiseren van voortgang op inclusie en toegankelijkheid. Het verdrag schrijft niet voor in welke vorm dit gebeurt. De Lokale Inclusie Agenda is een door Rijk en VNG gangbaar en aanbevolen instrument om deze verplichtingen planmatig, samenhangend en toetsbaar in te vullen. Het VN verdrag eist dat gemeenten geleidelijk zorgen voor toegankelijkheid op alle levensdomeinen (onderwijs, werk, vrijetijd, ondersteuning, informatie, gebouwen en mobiliteit). Gemeenten moeten dit in hun plan opnemen, maar zijn vrij in de wijze waarop. In de matrix is onderscheid gemaakt tussen:

- juridische verplichtingen die voortvloeien uit het VN-verdrag en nationale wetgeving;
- beleidsvrijheid in de lokale invulling daarvan.

Onderdeel / actie	Juridische status	Juridisch juiste duiding	Rol gemeente
Beleidsvoering inclusie & toegankelijkheid	Verplicht	Gemeenten moeten uitvoering geven aan het VN-verdrag Handicap (toegankelijkheid, participatie, gelijke behandeling)	Regisseur
Planmatige uitwerking & samenhang	Verplicht	Verdrag vereist structurele, samenhangende aanpak; vorm is beleidsvrij	Regisseur
Betrekken ervaringsdeskundigen	Verplicht (procesvereiste)	"Nothing about us without us" is kernprincipe van het verdrag	Regisseur
Monitoring & verantwoording	Verplicht	Nederland rapporteert; gemeenten leveren informatie en inzicht	Regisseur

Onderdeel / actie	Juridische status	Juridisch juiste duiding	Rol gemeente
Lokale Inclusie Agenda (LIA) als instrument	Beleidsvrij instrument	LIA is een door Rijk/VNG aanbevolen vorm om aan verplichtingen te voldoen	Regisseur
Toegankelijke gemeentelijke dienstverlening (digitaal/fysiek)	Verplicht	Wet digitale overheid, VN-verdrag, gelijkheidsbeginsel	Uitvoerder / regisseur
Toegankelijk stemmen / prikkelarm stemmen	Verplicht	Kieswet + VN-verdrag (gelijke toegang verkiezingen)	Uitvoerder
Toegankelijkheid openbare ruimte & gebouwen	Verplicht (geleidelijk)	Verdrag vereist voortgang; fasering toegestaan	Regisseur
Routekaarten, bankjes, beweegscan e.d.	Beleidsvrij	Niet wettelijk voorgeschreven; lokale invulling	Aanjager / facilitator
Inclusie in sport, cultuur, evenementen	Beleidsvrij	Past binnen lokale sociale basis	Verbinder

2. Welke concrete aanleiding maakt dat de nu gevraagde formatie en middelen noodzakelijk zijn en niet (zoals eerder aangegeven) konden worden opgevangen in bestaande programma's? Graag onderbouwd met capaciteits- en prioriteringsanalyses per afdeling.

Antwoord:

Met de Beleidsvisie Diversiteit en inclusie geven we vorm aan een gezamenlijke ambitie die de raad heeft vastgesteld in oktober 2025. Om deze te kunnen uitvoeren zijn extra middelen en capaciteit nodig. Benodigde capaciteit staat in het raadsvoorstel, hoe dit landt per afdeling is een organisatievraagstuk

3. Kunt u toelichten welke taken met de extra formatie worden ingevuld en hoe dit zich verhoudt tot de door u geschetste faciliterende rol van de gemeente?

Antwoord:

De extra formatie richt zich primair op regie, coördinatie, monitoring en het organiseren van samenwerking met maatschappelijke partners. De uitvoering van activiteiten ligt grotendeels bij partners; de gemeente zorgt voor samenhang, voortgang en borging. Zie verder de bijlage met acties uitvoeringsagenda's.

4. Waarom volstaan herprioritering binnen bestaande budgetten en het benutten van reguliere programma's niet? Graag een onderbouwing per uitvoeringsagenda en per actie, inclusief alternatieven met lagere kosten.

Antwoord:

Bij het voorstel voor de Beleidsvisie Diversiteit en Inclusie is aangegeven dat er extra budget nodig zal zijn. Bij de uitwerking van de uitvoeringsagenda's is nadrukkelijk gekeken naar aansluiting bij bestaande programma's en budgetten. Waar activiteiten reeds plaatsvinden binnen andere beleidsprogramma's (zoals meedoen regelingen, gebiedsgericht werken of bestaande subsidies), worden deze ook daar belegd en daar vanuit gefinancierd. De gevraagde aanvullende middelen hebben betrekking op taken die niet binnen bestaande programma's passen, zoals

regie, samenhang, monitoring, participatie met doelgroepen en het planmatig uitvoeren van de ambities uit de vastgestelde beleidsvisie Diversiteit en Inclusie. Deze taken zijn niet incidenteel van aard en kunnen niet structureel worden opgevangen binnen bestaande budgetten zonder dat dit ten koste gaat van andere door de raad vastgestelde beleidsdoelstellingen. In dit raadsvoorstel en de bijgevoegde begroting vindt u nadere duiding van de benodigde middelen.

5. Er wordt structureel 1,39 fte voor uitvoering/monitoring gevraagd en in 2026–2027 0,5 fte aanvullend voor communicatie. Graag per fte: functieprofiel, takenpakket, positionering, verhouding tot bestaande functies, en reden waarom opschaling binnen huidige formatie niet mogelijk is.

Antwoord:

Dit is een organisatievraagstuk en is geen bevoegdheid van de raad.

6. Hoe verhouden deze fte's zich tot de in de agenda's benoemde rollen (regisseur/verbinder/aanjager/uitvoerder)?

Antwoord:

Zie antwoord op vraag 5.

7. Kunt u per uitvoeringsagenda (Lokale Inclusie Agenda, Antidiscriminatie, Regenboog) aangeven wat de jaarlijkse kosten zijn, inclusief personele inzet?

Antwoord:

Bij de stukken is een begroting gevoegd, waarbij per uitvoeringsagenda de kosten zijn opgenomen.

8. Wat zijn de besparingen ten opzichte van het integrale voorstel wanneer uitsluitend de Lokale Inclusie Agenda (LIA) wordt vastgesteld en uitgevoerd?

Antwoord:

De raad heeft de integrale beleidsvisie Diversiteit en Inclusie vastgesteld. Er is gekozen voor samenhangende ambities en bijbehorende drie uitvoeringsagenda's. Uitsluitend de LIA uitvoeren is niet aan de orde, want het is in strijd met de vastgestelde Beleidsvisie.

9. Graag ontvangen wij een uitsplitsing per kostensoort en per jaar (incidenteel 2026/2027, structureel vanaf 2027, en formatie inclusief de aanpassing van de voorgestelde 1,39 fte uitvoering/monitoring en 0,5 fte communicatie), alsmede een toelichting op de wettelijke verplichtingen en risico's die in dit scenario aan de orde zijn.

Antwoord:

Zie bijgevoegde begroting.

10. Hoe wordt rekening gehouden met de aangekondigde wetswijziging rond de Wet gemeentelijke antidiscriminatievoorziening en mogelijke rijksfinanciering?

Antwoord:

De huidige middelen die de gemeente ontvangt voor de uitvoering van de wet gemeentelijke antidiscriminatievoorziening bevat een deel voor preventie, bewustwording en voorlichting.

In het conceptwetsvoorstel richt de rol van de gemeente zich specifiek op preventie van discriminatie, bewustwording en voorlichting. Het budget zal zich daar ook op richten, maar is nog niet bekend. Volgens de meest recente informatie wordt voorzien dat de wetswijziging per 1 januari 2028 zal ingaan. De antidiscriminatie agenda bestaat uit acties gericht op preventie, bewustwording en voorlichting. Indien de middelen voor preventie onder de gewijzigde wet vergelijkbaar zijn aan die van nu, kunnen vanaf 2028 de kosten die de gemeente maakt voor preventie, voorlichting en bewustwording gedekt worden uit rijksfinanciering.

Bijlagen

Er zijn geen bijlagen